כיתה ז' | מולדת וגאוגרפיה | שיעור 1 מתוך 4 | 45 דק' | מתאים לממלכתי וממלכתי-דתי

מהו "כפר עולמי"? גלובליזציה בחיי היומיום

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יסבירו את המושג "כפר עולמי" ואת המושג גלובליזציה
- התלמידים יזהו ארבעה סוגי זרימות בין מקומות: סחורות, אנשים, מידע ורעיונות, וכסף
- התלמידים ישקלו יתרונות וחסרונות של הגלובליזציה

📖 הסבר למורה

"כפר עולמי" הוא דימוי: העולם הגדול מתנהג במובנים רבים כמו כפר קטן שבו כולם מכירים וקשורים זה לזה. הסיבה היא התפתחות התחבורה (מכולות בים, טיסות) והתקשורת (אינטרנט, טלפון נייד), שקיצרה מאוד את הזמן והעלות של מעבר בין מקומות. התהליך נקרא גלובליזציה: הקשרים בין מדינות, כלכלות ותרבויות הולכים ומתהדקים.

בין מקומות בעולם עוברות כל הזמן זרימות: סחורות (חולצה שתוכננה במדינה אחת, נתפרה בשנייה ונמכרת בשלישית), אנשים (תיירים, מהגרים, עובדים), מידע ורעיונות (חדשות, מוזיקה, אופנה), וכסף (השקעות, קניות ברשת). לגלובליזציה יש יתרונות, כמו מגוון מוצרים, מחירים נמוכים יותר, תעסוקה ומפגש בין תרבויות, ויש לה מחירים: מפעלים עוברים למקומות שבהם השכר נמוך, תרבויות מקומיות נחלשות, ומשלוחים למרחקים ארוכים מזהמים את הסביבה. בשיעור הזה התלמידים בוחנים את הנושא דרך החפצים שלהם עצמם.

👩‍🏫 מהלך השיעור (45 דקות)

חומרים: מפת עולם גדולה או מפה מוקרנת, פתקים דביקים, תוויות של בגדים ומוצרים (התלמידים מתבקשים מראש להביא 2-3), דף עבודה

1. פתיחה: כל תלמיד בודק את התווית של הבגד או התיק שלו: איפה הוא יוצר? מדביקים פתקים על מפת העולם. (7 דקות)
2. דיון על המפה: מאילו אזורים הגיעו הכי הרבה מוצרים? איך הם הגיעו אלינו? מגיעים למושג גלובליזציה. (7 דקות)
3. הסבר: "כפר עולמי" וארבעת סוגי הזרימות, עם דוגמה לכל אחד מחיי התלמידים. (8 דקות)
4. עבודה בזוגות: "המסע של חולצה" בדף העבודה: מסדרים את שלבי הייצור ומסמנים את המסלול. (10 דקות)
5. דיון: מי מרוויח ומי מפסיד מהמסע של החולצה? כל זוג כותב יתרון אחד וחיסרון אחד. (8 דקות)
6. סיכום: משפט אחד על הלוח: "הגלובליזציה היא...". (3 דקות)

7. כרטיס יציאה (ראו למטה). (2 דקות)

💬 שאלות לדיון בשלוש רמות

הבנה (מה למדנו?)

1. מה פירוש הדימוי "כפר עולמי"?
2. אילו התפתחויות הפכו את העולם ל"כפר עולמי"?

יישום וניתוח (איך משתמשים בזה?)

1. תנו דוגמה מחייכם לכל אחד מארבעת סוגי הזרימות.
2. למה חברות מעבירות מפעלים למדינות אחרות?

הערכה וחשיבה (מה דעתי?)

1. האם הגלובליזציה טובה יותר למדינות עשירות או למדינות עניות? נמקו בשני טיעונים.

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

כל תלמיד עונה על פתק:

1. דבר אחד שיש לי ויוצר רחוק מכאן: ____
2. יתרון או חיסרון אחד של הגלובליזציה: ____

💡 הערות למורה

השיעור מבוסס על החפצים של התלמידים, ולכן הוא עובד טוב בכל כיתה. הקפידו שהדיון ביתרונות ובחסרונות יהיה מאוזן: אין כאן תשובה "נכונה", ומעריכים את הנימוק. אפשר לחזור למפת הפתקים בשיעור 3 כשמדברים על פערי פיתוח.

📝 בדף העבודה

מהו "כפר עולמי"? גלובליזציה בחיי היומיום: 7 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מחוון: מהו "כפר עולמי"? גלובליזציה בחיי היומיום

1. ב. התהדקות הקשרים בין מדינות, כלכלות ותרבויות בעולם
2. כל שתיים: תחבורה מהירה וזולה (מכולות, טיסות), אינטרנט, טלפונים ניידים, רשתות חברתיות, תשלום ברשת.
3. (1) מידע ורעיונות; (2) כסף (וגם סחורות); (3) אנשים; (4) סחורות.
4. סדר אפשרי: עיצוב במשרד, גידול כותנה, תפירה במפעל, משלוח באונייה, מכירה בחנות. (גם גידול כותנה לפני עיצוב מתקבל, אם יש נימוק.)
5. כי שם עלויות הייצור (בעיקר השכר) נמוכות יותר, והתחבורה הימית זולה מספיק כדי שעדיין ישתלם.
6. יתרונות: מגוון מוצרים, מחירים נמוכים, תעסוקה, מפגש תרבויות, ידע זמין. חסרונות: ניצול עובדים בשכר נמוך, היחלשות תרבות מקומית, זיהום מתחבורה, תלות בייצור במקום רחוק.
7. א. נכון